

RÅGÖFÖRENINGENS ÅRSBERÄTTELSE

Verksamhetsåret 2018

Antalet medlemmar under verksamhetsåret: 63

Styrelsen för Rågöföreningen och Rågökapellens Minnesfond hade följande sammansättning.

Ordförande Mats Stahl (omval)

Vice ordförande Fredrik Nyman (/omval 2år)

Kassör Nils Espling (vald 2016 för 2 år)

Sekreterare Arnold Lindgren (omval 2 år)

Styrelseledamöter Gunbritt Olsson, Mikael Nyman (valda 2016 för 2 år)

Suppleanter: Erik Söderberg, Christer Svedberg, Hasse Rosenlund (valda för 1 år)

Föreningens revisorer: Nils Sjölund och Lauri Lindgren (omval 2 år)

Valberedning: Birgitta Söderberg(LR). Ulla Stjernberg(SR), Ronnie Ericson(LR) (omval 2 år)

Föreningens årsmöte ägde rum den 18 mars 2018.

Föreningens styrelse har hållit 5 protokollförda möten under mandatperioden.

Årets verksamhet

Styrelsens verksamhet under året kan i korthet sammanfattas som administration av hemsidan och anordnandet av årsmötet.

Vårt uppdrag är också att informera våra medlemmar om, vad som varit aktuellt för Rågöarna och vilka aktiviteter som ägt rum. Härav har året varit mycket händelserikt.

En viktig roll har omdaning av den kommunala indelningen i Estland från hösten 2017 spelat likaså förra årets ändring av Lagen för småöar med bofast befolkning (PVS). Detta fick till följd att Lilla Rågö från februari 2018 kom att omfattas av denna lag. Därmed fick också Rågöarna en kommunalt avlönad ö-vakt. Till tjänsten utsågs Kalev Pöldver som sedan många år är stationärt bofast i Peter Rönnsbergs hus i Storbyn på Börs gården. Den nya ordningen leder till, att det också krävs ett nytt representantskap för Rågösamhället och därför kallades alla fastboende och fastighetsägare till ö-stämman den 27 april i Simasgården på Lilla Rågö. På ö-stämman fastställdes stämmans regelverk och Jana Stahl valdes till stämmans ålderman. Regelverket har översatts till svenska och finns att läsa på Rågöföreningens hemsida [http://www.ragoforeningen.se/Aktuellt för Rågöarna](http://www.ragoforeningen.se/Aktuellt_för_Rågöarna). Den som önskar kan också beställa en papperskopia av regelverket genom föreningens sekreterare Arnold Lindgren.

En av kommunändringens följder är, att det inte blivit någon fortsättning på den detaljplan för hamn i Lillbyn som Paldiski stad utarbetade. Det är också oklart, hur det blir med Rågöarnas generalplan som fastställdes av Paldiski stad år 2012. Kommunen arbetar för närvarande på att forma den nya kommunens generalplan. I detta sammanhang aktualiserade Jana Stahl frågan om Rågöarna i fortsättningen alltjämt skall ingå i Paldiski stadsområde eller räknas som egen bosättningsort. Frågan har diskuterats på våra styrelsemöten och styrelsen rekommenderar, att Rågöarna skall vara en egen bosättningsort.

Jana Stahl har också lyft frågan med kommunen, hur få till en fast förbindelse mellan Paldiski och Lilla Rågö. Kommunen har avböjt att driva detta som kommunal verksamhet, men om det går att få till någon organisation eller privatföretagsamhet som satsar, kan kommunen tänkas bidra. På sensommaren och i september gjordes ett försök under några veckor med fast förbindelse på fredagar-lördagar-söndagar av en förening i Paldiski. Återstår att se om det blir någon fortsättning.

Med deras förbindelsebåt kom också Estlands statsminister Jüri Ratas och besökte Lilla Rågö den 27 augusti. Tillsammans med några kommunrepresentanter visades han runt på ön med färd på traktorkärra av Erik Söderberg och Jana Stahl som berättade om Rågöarna och öarnas situation. Strax efter detta besök började skolarbetet i Estland den 1 september och eftersom det numera finns skolmyndiga barn på Lilla Rågö (f.n. 2, ev. 5, beroende på utgången av ett pågående skillsmässa ärende) tillsatte kommunen en skollärare för Lilla Rågö som bor i Helga Spillmans hus, Ers Matsas, och undervisar barnen i gästhuset/skolhuset på Simasgården, Storbyn. En oväntad bra satsning för livet på Rågöarna..

Kan annars nämnas, att bland projekten i kommunens utvecklingsplan 2019 - 2030 som antogs den 30 oktober 2018 finns Rågöarna inte omnämnda med ett enda ord. Men samtidigt har kommunen deklarerat, att utvecklingsplanen inte är slutgiltig, utan den kan kompletteras vartefter som behov uppstår.

Dem 28-29 april kom en grupp frivilliga åter till Storbyn på Stora Rågö och med stöd av företaget Pakri Tarvas fortsatte de med det röjningsarbete i byn som de började med för 2 år sedan. Med utgångspunkt från det frivilliga röjningsarbetet att göra Storbyn tillgängligt som kulturminne för besökande aktualiserade Jana Stahl frågan om ansökan till Ämbetet för fornminnesskydd (Muinsuskaitseamet) att få ruinbyn skyddad av lagen för fornminnesskydd. Detta skulle underlätta att söka bidrag för framtida arbeten att bevara byn, som t.ex, konservering av ruinerna. Jana bad styrelsen om ett utlåtande och frågan togs upp på styrelsemötet den 18 oktober. Styrelsen fann, att kraven som Fornminnesskyddslagen ställer på ägarna, skulle bli till belastning för den medlem i föreningen som äger mark i byn och därför fattade styrelsen beslut om att avråda från att ställa Storbyn på Stora Rågö under lagen.

Pakri Tarvas har under hösten rest stängsel runt Stora Rågö gravgård för att förhindra att djur kommer in där och ställer till det.

I slutet av juli var dansläger planerad på Rågöarna av den grupp folkmusiker och folkdansare i Estland som organiserats av Juhan Bernadt under namnet "känn lur ni". Inför detta hade Jana Stahl sökt bidrag för bygge av golv i Fredikas gårdshus. Bidraget beviljades av Paldiski stads understödsgrupp och golvet blev byggt. I bidraget ingick också pengar att ställa i ordning källan nedanför Dräjärsgården i Lillbyn och sätta upp en skylt som informerar om källan och dess roll i Rågöarnas bröllopsvisa "känn lur ni". Genom att trycka en kod på skylten, spelas en snutt upp från Endel Enggröns inspelning av visan. Det var meningen att källan skulle vara färdigställd och skylten uppsatt av Pakri Tarvas före årets slut, men genom havets inverkan har arbetet komplicerats, utförandet har dröjt och nu väntar vi på, att detta blir genomfört under 2019.

I anslutning till danslägret hade S:t Mikael's kyrka i Tallinn församlingsläger på ön under kyrkoherde Patrik Göransson's ledning. Dessa läger avslutades söndagen den 22 juli med gudstjänst först i Stora Rågö kapell och senare på kvällen också vid kapellet på Lilla Rågö. Där återinvigdes altaret med den ursprungliga forntida altarskivan av biskop Tiit Salumäe,

som deltog i gudstjänsten med nattvardsgång tillsammans med kyrkoherdarna Patrik Göransson och Tiit Pädam från Stockholms estniska församling. Vid båda gudstjänsterna spelades musik av en blåsorkester och av en duo från Ormsö på talharpa. Vid Lilla Rågö kapell uppträdde också danslägrets spelmanslag. En riktig högtidsdag för Rågöarna denna vackra sommardag.

Eftersom staten Estland fyllde 100 år som självständig nation det gångna året, har det hållits en rad fester och arrangemang. Rågöbornas danslag medverkade i den stora folkdansfest som det estniska danslaget Virvel ordnade i Årsta Folkets hus den 15 februari. Vidare uppträdde Rågöborna också på Baltikumdagen på Skansen den 26 maj.

Gun Pella har med stöd av spelmännen Hjalmar och Endel Enggrön berättat om, hur man firade bröllop på Rågöarna. Det gjorde hon dels i Seglora kyrka på Skansen på Baltikumdagen den 26 maj, men också under festen på biografen Tellus i Midsommarkransen den 10 november samt vid sammanträde av handarbetsklubben Triinu i Estniska huset, Wallingatan i Stockholm den 20 november. Nils Sjölund och Gun Pella deltog också i danslägret på Rågöarna i slutet av juli och de var också med och stöttade work-shopen Sabatants i Tallinn i april tillsammans med Endel och Hjalmar Enggrön.

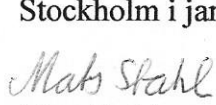
Sankt Mikael's församling i Tallinn utgav under sommaren en liten kortfattad bok om Rågöarna, sammanställd av Arnold Lindgren under titeln "Rågöbornas 600 år". Estlandssvenska Kulturförvaltningen i Estland lät översätta boken till estniska och nu finns boken att köpa både hos SOV i Stockholm och hos S:t Mikael's kyrkan i Tallinn.

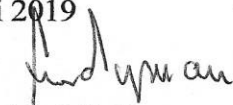
När kronprinsessan Victoria gästade Nargö den 19 augusti uppvaktades hon av flera estlandssvenska organisationer. Jana Stahl och Erik Söderberg representerade Rågöarnas vid uppvaktningen.

Styrelsen riktar härmed sitt tack till dessa hedersvärda föreningsmedlemmar som med sin aktivitet och gärning lyft fram Rågöarna under det gångna året. Vi vill särskilt framhålla Jana Stahl, Gun Pella, Nils Sjölund och Erik Söderberg. Till vår glädje har vi också haft den initiativrike Juhan Bernadt med sina estniska folkmusiker och folkdansare vid vår sida.

Under innevarande år kan vi se fram emot, att källan vid Dräjärsgården blir färdigställd, att skyltar sätts upp vid Matis hus på Lilla Rågö, samt på gården för museet vid Storbyn, Lilla Rågö (den tidigare är numera förstörd) och på platsen där skolan stått intill Storbyn Stora Rågö. Jana Stahl har redan skaffat bidrag till dessa arbeten. Hon har även fått bidrag att markera gårdarna i Storbyn Stora Rågö med namnskyltar. Vidare arbetar hon på att få till borrad brunn i Storbyn Lilla Rågö samt skaffa utrustning till brandskydd och bilda frivillig räddningskår. Hon bistår också Pakri Tarvas med att söka bidrag till båt och pontoner för transporter mellan öarna och fastlandet.

Stockholm i januari 2019

Mats Stahl

Fredrik Nyman

Nils Espling

Arnold Lindgren

Gunnbritt Olsson

Mikael Nyman